

(המשך מעמוד 20)

כפעם הזאת ניצחה התבונה ברגע האחרון. היתה זאת הפעם האחרונה.

מוזח בחברון

אחרי שהתנחלות אילון-מורה פונתה לבסוף, וי אגשיה התקמו בני-בל-אל-כביר, פיסגה חשופה אחרת באזור זה שוכנת עיר-הבירה של גושי-אמונים בהגת הגת איש-השנה תשל"ז, הרב משה לוינגר, ושל כל הקבוצות של הימין הלאומי-הדתי, המפעילים לחץ מתמיד על האוכלוסיה המקומית. מטרתן המוצהרת היא לגרום לתסיסה, כדי להביא לגירוש הערבים.

ההסלמה החלה בצורה הקלאסית. צעירים ערביים בעיירה לחולו יידי אבנים, בתגובה על מה שנראה להם כהעלבת ראש-עירייתם. יהודים פתחו באש על המפגינים. צעיר וצעירה נהרגו מיריות. איש קרית-ארבע הואשם בהריגה, אך זוכה מחוסר הוכחות. עד סוף תש"ס לא נקבע מי היו ההרגים — חיילים או אנשי גושי-אמונים. גם מחלל זה היה אות **כבאות**.

בשוק של חברון נהרג חייל ישיבת-ההסדר יהושע סלומה בידי מתנקש אלמוני. כלייתו הושלחה על-ידי הרופאים לנערה ערביה בת 10, שכמה פוליטיקאים הגדירוה מייד כ"סוכנת אש"ף". בסוף תש"ס אותר האיש והסתבר שזוהו צעיר ערבי כפרי, בן 24 ואב לשתי בנות, שפעל לבדו — אולי כנקמה על הריגת הצעירה בחלחול.

רצח סלומה יצר אווירה של היסטריה, שנוצלה מייד על-ידי גאולה כהן, לוינגר ומתנחלי קרית-ארבע כדי לתבוע את הגשמת תוכניתם הישנה: תפיסת בתים בחברון והשתלטת מושבה יהודית בלב העיר הערבית. הממשלה נכנעה, כרגיל, להיסטריה, והוחלט על שיכון יהודים בלב חברון.

מעגלי-ההסלמה ברמאללה החל ב"ליל הזכוכית", כאשר ניפצו קנאים ישראלים את השמשות של עשרות מכוניות ערביות חונות. כתגובה על יידי אבנים במכוניות המתנחלים הישראליים. איש מן המתנקשים לא הועמד לדין, איש לא נתפס.

היה זה עוד סימן לכבאות.

באחד הלילות יצאו ארבע חוליית-טרור לארבעה יעדים שונים בגדה, בפעולה מתואמת ומיקצועית להפליא. מיטען-חבלה הונח במכוניתו של אלי-שכעה, וגרם בבוקר לקטיעת שתי רגלי. מיטען דומה הונח במכוניתו של ראש עיריית רמאללה, כרים ח'לף. גרם לקטיעת רגל אחת. מיטען שלישי, מסוג אחר, הוטמן ליד דלת המוסך של עמיתם באל-בירה, הוא גרם לפציעת חבלן מיסטר דרווי, שנקרא לבדוק את

במהלך שביתת-רעב של אסירים פוליטיים בכלא חדש, וחמור במיוחד, שהוקם עבורם בנגב, נהרגו שני אסירים בדרך מקרית: הם נחנקו תוך כדי האכלתם בכוח, כשהם כורעים על הארץ. ידעם כפוחות מאחורי גבם וקשורות לרגליהם הכפותות. גם סיפור זה זיעזע את העולם.

הידיעות היומיות-כימעט על המתרחש בשטחים המוחזקים מילאו את העיתונות הבינלאומית, יצרן בהדרגה תמונה של ישראל כמוערת, קולוניאלית, מנשלת, מגרשת ומדכאת. ואילו הפעולות הפלסטיניות, גם האכזריות ביותר, נתקבלו בעולם כמילחמת-שיחור לגיטימית של עם הנאנק תחת שליטון-כיבוש. התדמית של הכיבוש הנאור, הליברלי והאינטליגנטי נהרסה ונעלמה לבלי שוב.

ממשלת-ישראל, וגם רוב דעת-הקהל הישראלי, התעלמה מההשפעה המצטברת של

יום אבנים בחלחול: בני העיירה ממטירים אבנים לעבר מכונית ישראלית

תמונה זו עז דעת-הקהל העולמית. היתה זאת טעות חמורה.

נכח ומוסר

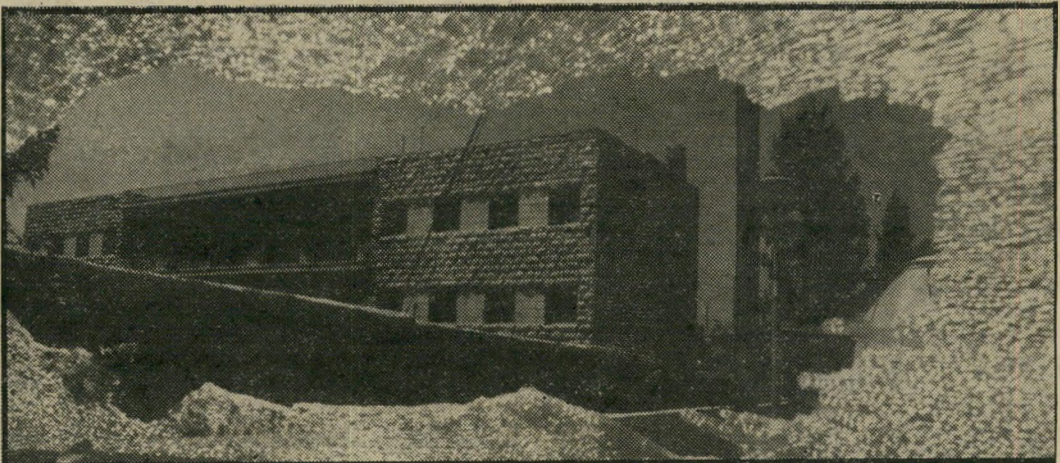
התמוטטות המשא-המתן על האוטונומיה והקצנת המלחמה בשטחים המוחזקים ובדרום-לבנון יצרו בעולם מישקע אנטי-ישראלי, שהעמיק יותר ויותר. למימסר הישראלי היתה על כך תשובה ניצחת: **העולם נכנע לסחטנות-הנפט הערבית.** קשה להעלות על הדעת סיסמה יותר אווילית, יותר מטעה ויותר מויקה. כי היא פוטר את בעליה מראש מכל אחריות למעשיהם. היא שברה את הקשר ההגיוני בין סיבה ותוצאה, בין חטא ועונשו, בין מעשה ופירותיו. היא יצרה עולם דמוני שבו קיימים, בהפרדה גמורה, שני מישרים שונים. במישור האחד עושה ממשלת ישראל את מעשיה, שאינם משפיעים על יחס העולם אל ישראל. במישור השני קובע העולם את יחסו לישראל, ביגלל הנפט והאנטי-שמיות, מבלי להיות מושפע ממשל-ישראל. זהו מירשם לתוסף-אחריות. **ממשלת-ישראל דמתה לידד יהודי בחו"ל, המסביר את ציונותו הרעים בכחניות ככך שהמורה הוא אנטי-שמית. מאחר שהמורה הוא כזה, שוב אין הידד צריך לעמוד, להתאמץ, לדמוד. במילוא יקבל ציון רע מידי המורה הרשע.**

הקונסנוס העולמי שהתגבש במהלך תש"ס נגד ישראל היה מורכב הרבה יותר. יובלים רבים שפכו את מימיהם לתוך הנהר הזה, שהלך התעצם. ורס-הנפט היה רק אחד היובלים האלה. היתה לו חשיבות רבה. בלי הנפט הערבי, אין העולם המערבי יכול לתפקד. הפסקתו היתה גורמת לאבטלה של עשרות מיליונים, להפסקת התחבורה העולמית, לרעב ולקור. נפט זה מצוי ברובו במדינות ערביות שהן גם מוסלמיות אדורקות — סעודיה, לוב, כוויית ושאר הנסיכויות של המפרץ הפרסי. רק מדינות אוויליות מאוד יכלה להתעלם מגורם זה, או להסתפק בקריאה לעולם, "שלא להיכנע לסחטנות". אך הנפט היה רק כוח כלכלי אחד. לא פחות חשוב היה כוחן של חברות-הנפט הרב-לאומיות, שיש להן השפעה כבירה על ממשלות אמריקה ואירופה. חברות אלה זקוקות לפטרודולארים הערביים ולמרחב הערבי הגדול. המיליארדים בלאספור של הפטרודולארים השפיעו גם במישור על מדינות, שכלכלתן היתה תלויה בכסף זה.

יובל מסוג אחר לגמרי נבע בעולם השלישי. תלקי-ארי של חברות-הא"ם שייך למחנה זה, שהשתחרר בדור האחרון מכבלי האימפריאליזם הלבן. ישראל עשתה את הכל כדי להוות את עצמה עם המדיניות הקולוניאלית. אחרי שתמכה בצרפת באלג'יריה ויצאה למלחמת-סיני בשותפות עם בריטניה וצרפת, התקשרה עם דרום-אפריקה הגיוענית והמיסטר הלבן ברודויה, שנעלם מן העולם עם הקמת זימבאבואה השחורה, החברה ה-153 — והאחרונה לפי שעה — של האו"ם. ואילו הפלסטינים נחשבים כאחד העמים הלוחמים לשיחורם מידי כובש לבן, ועל כן הם זוכים אוטומטית בתמיכת הגוש החולש על האו"ם.

המחנה הקומוניסטי ניצל את אייכותה של ארצות-הברית להכיר באש"ף, ביגלל הלוכי היהודי, וחיבק את העם הפלסטיני חיבוק של דוב. כל שופרות העולם הקרו מוניסטי הועמדו לרשותו.

זהו מיקבץ אדיר של כוח מדיני-כלכלי — אך תנופתו העצומה באה לו ממקור נפשי. סלידתה הגוברת של

ליל הזכוכית ברמאללה: בנייני העיר מבעד לזכוכית מוזפצת של מכונית ערבית

המקום. הוא התעורר. מיטען רביעי הונח בשוק של חברון ופצע ועוררי-אורח.

דווקא מיטען רביעי זה העיד על מגמת המתנקשים. ביגלל גירוש רואסמה לא היה בחברון ראש-עירייה שניתן היה לפגוע בו. על כן הופנה זעמם של המתנקשים נגד הצביר הערבי כלול.

סימנים רבים העידו כי המעשים בוצעו על-ידי מחתרת יהודית, הקשורה במתנחלי גושי-אמונים.

ההגיון הפוליטי הצביע על כך, וכן רמת-הביצוע, שיטת-הפעולה, טיב חומר-הנפץ (המצוי ביחידות מסוימות של צה"ל), וסימנים רבים אחרים. אך עד סוף תש"ס לא התגלו המבצעים, אף כי העניין הוטל על שרותי-הביטחון-הכללי, שהודיע כי הוא מנהל את החקירה הנמרצת ביותר מאז קום המדינה.

עיתון אמריקאי פירסם בחודש האחרון של השנה האשמה, שהסתמכה על עובדות כוזבות, אך שההגיון שבה שיכנע רבים בעולם: שימשלת ישראל מונעת חקירה מלאה, כדי שלא יוכח בצורה חד-משמעית כי ההתנקשות אכן בוצעה על-ידי יהודים.

היו אלה רק האירועים העיקריים במלחמה, שנמשכה במשך כל השנה — מלפני פרשת שכעה א' ועד אחרי פרשת-שכעה ב'.

המערכה כללה מאורעות בלאספור: מעשי-חבלה וטרור שהגיעו לשיאם בחודש פידאיון בית-הילדים של מישגבע; פשיטות של צה"ל בדרום-לבנון שהגיעו לשיאם בהתקפה על 18 יעדים של אירגוני הפידאיון, הפגנות, הטלת-עוצר, מעצרים והריסת-בתים היו מעשים כימעט יומיומיים.

בבית-לחם נתפס הצעיר טאריק שומלי ביידי אבן ברכב צבאי נעצר, הוכה באי-ברימינו עד שאיבד את כוחי-הגבר ונקרעו דרכי-השתן בגופו, ואילו מישפחתו הוגלתה למחנה-פלסטיים שומם ועזוב, בלי מים ומזון. מעשה זה עורר התרגשות בינלאומית כה רבה, עד שהמישרל הצבאי נחפו להחזיר את המישפחה הביתה. בעיירה של ענבתה הרג המישל הצבאי במן ידיו צעיר ערבי וסיפר לאתר מכן סיפור מוזר, כאילו הצעיר הסתער על שני קצינים חמושים כשבידו סכין.

גאולה כהן וחכריה חגגו את ניצחונם.

השלב הבא היה מגואל-כרם: הריגת אישה אנשי קרית-ארבע, רובם חיילי ישיבת-ההסדר, שהיו בדרום תחפילה במערת-המכפלה אל בית-הדסה, במרכז חברון. שנתפס בשנה שעברה על-ידי נשות קרית-ארבע. מתוך זילזול בערבים, לא נשאו חיילי-ההסדר נשק. הם נקטלו ממטח-אש מהמארב.

עוד לפני שהזעם הציבורי יכול היה להגיע לשיאו החליט עור וייצמן לגרש לאלתר שלושה אישים מהרי חברון: ראש-עיריית חברון, פאהד קוואסמה, המתון והמפוכח ביותר שבין ראשי-העיריות בגדה, עמיתו וידידו בחלחול, מוחמד מילחם, והקאדי של חברון, השייד אל-תמימי.

הפעם לא ניתנה הפקודה על-ידי גאולה כהן, אלא על-ידי אחד ממתחריה — עורר-הדין אליקים העזני. קנאי ימני-קיצוני, שהופע מייד אחרי הרצח בטלוויזיה ודרש את הגירוש, וייצמן נכנע ופעל. התירוק: באטיפת מחאה שנערכה בחברון אחרי התלטת הממשלה לשכן בה יהודים, נשא הקאדי נאום נרגש וקיצוני ביותר, ששודר בטלוויזיה הישראלית ועורר תחללה.

אף שקוואסמה ומיזחם לא אמרו דברים כאדה, פעל וייצמן על פי העיקרון הגרמני: "מי שנתפסים בצוואתא, נתלים בצוואתא."

השלושה נתפסו וגורשו מן הארץ בדרכי מירמה, שגוננו לאחר מכן בהריפות על-ידי בית-המישפט העליון. מאז הם מושטטים בחו"ל כשגרירים נודדים של העניין הפלסטיני, גורמים לממשלת-ישראל נזק רב יותר מאשר כל חוליות-החבלה של אירגוני-אש"ף.

פגורם ברמאללה

ראיפן אירוני, קרוב לוודאי שגירוש השלושה הציל אותם מגורל מר הרבה יותר, שפקד כעבור חודש את שני עמיתיהם ברמאללה ובשכם. אילו גורש אל-שכעה בראשית השנה, היה נמנע מפגע הרבה יותר חמור בסופה.